

Στο χώρο αυτό κάθε φορά θα παρουσιάζεται μια βιβλιοθήκη της χώρας μας.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Εθνική Βιβλιοθήκη είναι η πλουσιώτερη και η σπουδαιότερη από τις βιβλιοθήκες της Ελλάδας. Την πρώτη ιδέα ίδρύσεως βιβλιοθήκης την ρίχνει ο Μάγερ στα «Ελληνικά Χρονικά» του Μεσολογγίου κατά το 1824. Ιδρύεται τελικά το 1829 από τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια και εγκαθίσταται στο νεόκτιστο τότε και ευρύχωρο Ορφανοτροφείο της Αίγινας μαζί με το Εθνικό Μουσείο. Διευθυντής του Μουσείου και της Βιβλιοθήκης έγινε ο Α. Μουστοξύδης.

Το 1832/15.5 με διάταγμα που εκδόθηκε στο Ναύπλιο, η βιβλιοθήκη χωρίζεται από το Μουσείο και γίνεται ανεξάρτητη με το τίτλο: «Δημοσία Βιβλιοθήκη».

Διευθυντής αρχικά με το τίτλο «επιστάτης» και κατόπιν «έφορος» έγινε ο Γεώργιος Γεννάδιος (1934-1843).

Το 1834 η «Δημοσία Βιβλιοθήκη» μεταφέρεται στην Αθήνα πρωτεύουσα του Κράτους. Τοποθετείται στην Αγορά στη θέση Λουτρό και κατόπιν στο ναό του Αγίου Ελευθερίου όπου παρέμεινε μέχρι το 1842.

Το 1838 παράλληλα αρχίζει να σχηματίζεται η Βιβλιοθήκη του Παν/μίου εγκατεστημένη στο σπίτι του αρχιτέκτονα Κλεάνθη στους πρόποδες της Ακροπόλεως. Λόγω της επεκτάσεως των δυο βιβλιοθηκών αποφασίζεται η ένωσή τους τοπικά και διοικητικά – και τα βιβλία τους τοποθετούνται στη Ν.Δ. πλευρά του Παν/μίου (άνω όροφος) 1842-1903.

Διευθυντής στις ενωμένες πλέον βιβλιοθήκες τοποθετείται ο Γεώργιος Κοζάκης, Τυπάλδος (1842-1863). Το 1866 με Β. Διάταγμα οι δυο βιβλιοθήκες συγχωνεύονται σε μια την «Εθνική Βιβλιοθήκη».

Το 1903 η Εθνική Βιβλιοθήκη μετα-

φέρεται στο κτίριο που κτίσθηκε με δωρεά των α/φών Βαλλιάνων στη συμβολή των οδών Παν/μίου και Ιπποκράτους. Τα σχέδια εξεπόνησε ο Δανός αρχιτέκτονας Χάνσεν ο νεώτερος, την επίβλεψη δε της εκτελέσεως του σχεδίου είχε ο γερμανός αρχιτέκτονας Ερνέστος Τσίλλερ. Η εγκατάσταση της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο νέο κτίριο έγινε με όλους τους κανόνες της τότε βιβλιοθηκονομικής επιστήμης.

Μέσα στη χρονική περίοδο των 150 σχεδόν ετών της ζωής της, οι πλούσιες δωρεές ξένων και ομογενών είχαν σαν αποτέλεσμα να αποκτηθεί πολύτιμο και ιστορικό υλικό σπάνιες εκδόσεις Άλδου, Στεφάνου, Ελζεβίρ, 150 αρχέτυπα, 2500 παλαιότυπα, συλλογές χαλκογραφιών, λιθογραφιών, χαρτών κ.α.

Η ιστορική και πολιτιστική πορεία του Έθνους μας φανερώνεται καθαρά στο τμήμα χειρογράφων όπου υπάρχουν περί της 5.000 χειρόγραφα, εικονογραφημένοι κώδικες της Κ.Δ., χρυσόβουλα, Ευαγγέλια. Στο τμήμα αυτό ευρίσκεται το ιστορικό Αρχείο των Αγωνιστών του 1821 με 200.000 ιστορικά έγγραφα αναφερόμενα στην Επανάσταση και στους μετέπειτα χρόνους, διάφορα οικογενειακά Αρχεία όπως του Διον. Ρώμα, Φιλήμονος, Ασωπίου, Τυπάλδου, Ηπίτου, Νερούτσου κ.α. Η Βιβλιοθήκη πλουτίζεται συνεχώς με τη σύγχρονη έντυπη εθνική παραγωγή που εισάγεται σαν υποχρεωτική κυρίως

κατάθεση (σύμφωνα με το Νόμο 880/1943) σε δυο αντίτυπα από τους συγγραφείς και τους εκδότες ή τους τυπογράφους κάθε εντύπου που εκδίδεται στην Ελλάδα, καθώς και με σημαντικές δωρεές, και λίγες αγορές.

Ο ρόλος της Εθνικής Βιβλιοθήκης σήμερα δεν πρέπει να είναι μουσειακός. Πρέπει να βρει τρόπους ν' ακολουθήσει την ανοδική πορεία της πολιτιστικής και επιστημονικής ανέλιξης της ζωής του Έθνους μας και να γίνει πιο καθοριστικός και δημιουργικός μέσα σ' αυτό μαζί με τις άλλες βιβλιοθήκες της χώρας.

Μέχρι τώρα, ανεξάρτητα για ποιούς λόγους, δεν έχει αξιοποιήσει το ρόλο της σαν πνευματικό και συντονιστικό βιβλιοθηκονομικό κέντρο της χώρας. Εκτός από λίγα βήματα προόδου με τον εκουγχρονισμό των γενικών καταλόγων της σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα περιγραφικής, θεματικής καταλογράφησης, η πρόοδος της παραμένει στατική ανάμεσα στα μεγάλα άλματα προόδου που έχει κάνει διεθνώς η βιβλιοθηκονομική επιστήμη.

Αγ. Ζαφείρα.